

Associació Internacional de

Ciutats Educadores

22
Butlletí
informatiu
2015

CIUTATS
EDUCADORES PER A
UN MÓN MILLOR

experiència

Llibres humans que desmunten estereotips a la Biblioteca Vasconcelos de Ciutat de Mèxic

Ciutat de Mèxic és la capital i l'eix principal del progrés econòmic del país. Compta amb una població de prop de 9 milions d'habitants, i si hi incloem l'àrea metropolitana, la població supera els 15 milions.

La filosofia de la Biblioteca Humana consisteix en què els llibres que es consulten són "llibres humans", és a dir, persones que, degut a la seva situació personal, tenen experiències per explicar i s'ofereixen voluntàriament per a convertir-se en un llibre. Per la seva banda,

La Biblioteca humana es presenta com un mètode innovador per a promoure el diàleg, combatre els prejudicis i afavorir la comprensió mútua.

el "lector" es mostra interessat a conèixer de primera mà aquestes circumstàncies personals, establint així un diàleg constructiu entre persones que en la seva vida quotidiana no tenen ocasió de comunicar-se entre si.

Generalment, els "llibres" són persones que representen col·lectius que en el seu dia a dia han de fer front a prejudicis i estereotips, fet que les porta a acabar sent víctimes de discriminació. Aquestes persones són d'edats, origen cultural, condició sexual, entorn socioeconòmic, etc., diferents. Hi trobem vagabunds, pares i mares homosexuals, persones indígenes, músics de rock, practicants de lluita lliure, etc., que s'ofereixen a fer de "llibres" per tal de promoure el coneixement mutu i lluitar contra l'exclusió social.

Els lectors trien els llibres a partir d'un catàleg que tenen a la seva disposició. Cada parella llibre/lector passa a la sala de lectura, que en el cas de la Biblioteca Vasconcelos és el jardí, i, en cadenes col·locades de dues en dues, manté una conversa d'uns 15 o 20 minuts, poguent canviar de llibre, si es vol. En principi, la consulta del llibre és individual, però es

(continua a la pàg. 2)

editorial

La ciutat és una suma d'intencions, idees i oportunitats. La ciutat és plural, i aquesta pluralitat s'expressa en l'espai públic, l'àgora, l'espai propi de la ciutat.

L'espai públic no és tan sols un lloc físic on es desenvolupa la vida quotidiana. És, sobretot, un espai compartit on podem trobar "l'altre", practicar la confrontació i teixir relacions. És un lloc de convivència i socialització on es forja la identitat individual i col·lectiva. És un lloc de memòria on es viu el present i s'albira el futur.

És, també, un espai polític. La planificació urbana i les decisions que es prenen sobre aquest espai, malgrat que puguin semblar merament estètiques, tenen un alt contingut polític, per bé que aquest contingut sovint no hi sigui incorporat d'una manera conscient. Així, qüestions com ara l'especificació dels usos d'un solar, la limitació de l'alçària dels edificis, la ubicació de determinats equipaments en un barri o un altre, la gestió de la mobilitat o la protecció del patrimoni no són arbitràries, sinó que responen a la visió que té de la ciutat l'equip que governa.

(continua a la pàg. 3)

Llibres humans que desmunten estereotips a la Biblioteca Vasconcelos de Ciutat de Mèxic

pot ampliar a més lectors. La Biblioteca posa també a disposició dels lectors un conjunt de documents (novel·les, assaigs, pel·lícules, música, etc.) relacionats amb el tema tractat en cada edició de l'experiència.

Aquesta iniciativa es presenta com un mètode innovador que promou el diàleg, combat els prejudicis i afavoreix la comprensió mútua, amb l'objectiu de mostrar a la gent que la realitat és molt més diversa del que sembla: quan, per exemple, des de la Biblioteca es convida una persona víctima d'estereotips

a esdevenir un "llibre", s'està donant un missatge de riquesa humana a la ciutat. La Biblioteca Vasconcelos considera aquesta experiència com un dels seus recursos més importants i la té molt en compte a l'hora de dissenyar el seu pla d'acció.

Fins a l'actualitat, s'han fet quatre edicions de l'experiència, en sessions dominicals de 12 a 3 de la tarda. Els temes tractats en les diferents edicions són: La igualtat de gènere (setembre de 2014), El barri Guerrero (març de 2015), Paternitats (juny de 2015), i El sisme de l'any

1985 a Ciutat de Mèxic (setembre de 2015).

La Biblioteca Vasconcelos és la biblioteca pública més gran de Mèxic (pel que fa a superfície, a nombre de documents i als visitants). Tres de cada deu persones que fan ús de la biblioteca provenen de fora de la ciutat, especialment de les grans ciutats dormitori de l'àrea metropolitana: Ecatepec, Ciudad Nezahualcóyotl, Tlalnepantla, etc., la qual cosa no fa sinó confirmar que ha esdevingut una biblioteca de referència. És oberta cada dia al llarg d'onze hores. En el primer quadrimestre de 2015 ha rebut 170.000 visites mensuals, amb una mitjana diària de 6.100 visites.

Aquesta iniciativa, engegada ara fa 14 anys per un grup de joves de Copenhaguen en el marc del Festival de Música de Roskilde, vol promoure l'entesa i la no-violència mitjançant el diàleg i l'intercanvi de coneixements i experiències. D'aleshores ençà, s'ha anat estenent per tot el món i moltes organitzacions la duen a terme en la seva lluita per combatre els estereotips i l'exclusió social.

Més informació de l'experiència a www.edcities.org

presenta: Biblioteca Vasconcelos

contacte: Sr. Ramón Salaberria, Coordinador
e-mail: ramon.salaberria.vasconcelos@gmail.com

xarxes de ciutats

★ Les ciutats membre de l'Europa del Nord es reuneixen a Hèlsinki

El passat 22 de setembre les ciutats membre de l'AICE de l'Europa del Nord es van reunir a l'Ajuntament d'Hèlsinki per tal de debatre i intercanviar experiències sobre el tema "La ciutat com a escola", conèixer de prop iniciatives de la capital finlandesa i establir les bases per a la constitució d'un grup de treball.

★ Reunió de la Xarxa Brasil a Santo André

La ciutat coordinadora de la Xarxa Brasil va acollir, el passat 18 de juny, una nova reunió

de la Xarxa Brasil en què es va debatre el pla d'acció. També es va acordar que la propera trobada nacional de la xarxa es farà a Santo André els dies 3 i 4 de novembre.

★ La mostra llatinoamericana "Els principis en acció" ha estat presentada en 4 ciutats més

L'exposició llatinoamericana de Ciutats Educadores continua itinerant. Durant els mesos de juliol, agost i setembre la mostra s'ha pogut veure a Montevideo (Uruguai), Esquel, Pergamino i Godoy Cruz (Argentina). Trobareu més informació a: www.ciudadeseducadorasla.org

★ La VII Trobada Regional de la Xarxa Àsia-Pacífic posa l'accent en la inclusió social

Gumi (República de Corea) acollirà, el proper 3 de novembre, la VII Trobada Regional de la Xarxa Àsia-Pacífic.

★ Novetats de la Xarxa Portuguesa

55 representants de 27 ciutats membre portugueses van participar en la Trobada de la Xarxa Portuguesa que es va fer al Museu D. Diogo de Sousa de Braga el passat 3 de juliol. D'altra banda, de l'11 al 13 de novembre de 2015 tindrà lloc a Almada el VI Congrés Nacional de la Xarxa Portuguesa, amb el lema "Ciutats participades, Ciutats adaptades/ables".

Més informació a www.edcities.org

entrevista

Sra. Nathalie Appéré

Alcaldessa de Rennes, França

Rennes és...

... cofundadora de l'AICE, juntament amb Torí i Barcelona. Aquest compromís és més que simbòlic, demostra la voluntat permanent de l'Ajuntament de Rennes de situar l'educació a l'epicentre del seu programa polític.

Com ho han fet possible?

Des de fa trenta anys, Rennes ha fet de l'educació un motor de desenvolupament. L'elaboració i posada en marxa del Projecte Educatiu de Ciutat (PEL) és una forma de donar resposta als reptes democràtics locals i, alhora, incentivar la lluita contra les desigualtats. L'elaboració del PEL s'ha fet partint d'una diagnosi equitativa de les necessitats i de la demanda social.

Rennes Ciutat Educadora ha desenvolupat el seu enfocament i les seves polítiques educatives en estreta col·laboració amb el Ministeri d'Educació, la Caisse d'Allocations Familiales (organisme públic francès que gestiona les prestacions socials i familiars) i el teixit associatiu local. Des del primer moment, s'ha prioritzat la dimensió transversal, amb una visió que va més enllà dels seus actors i dels àmbits tradicionals de l'educació.

Igualment, s'han creat mecanismes de supervisió i de governança, amb la participació dels agents i col·laboradors implicats, per tal de facilitar el debat i la consulta. Aquest plantejament coeducatiu respon a la demanda d'una escola oberta al seu entorn, als equipaments i als agents locals.

Com promouen el respecte per l'espai públic i la bona convivència?

La regulació de l'espai públic i el seu ús compartit en una ciutat en ple canvi com és Rennes és en el punt de mira de diferents polítiques públiques. La ciutat viu immersa en un mestissatge creixent de cultures i de generacions, i aquesta diversitat social condiciona la política municipal. La població novinguda contribueix a l'obertura social de la ciutat i ens anima a fomentar el coneixement mutu i l'intercanvi cultural. A la vegada, aquesta realitat comporta reptes com ara garantir una ciutadania i una laïcitat acceptades per i per a tothom.

Vaig decidir crear un Comitè Consultiu per a la Laïcitat, amb la voluntat de definir i consensuar directrius i línies d'acció que responguin als problemes concrets que sorgeixen en el dia a dia. Aquesta tasca, que és l'eix central del

programa municipal, gira al voltant de diferents qüestions relacionades amb l'escola, l'espai públic, la vida associativa i la convivència en la diversitat.

Com contribueix la cultura a reforçar la identitat de la ciutat i la cohesió social?

L'obertura cultural i artística afavoreix la inclusió en l'àmbit educatiu i ajuda a cohesionar socialment la ciutat. La creació de la targeta "Sortir!", que es dona en funció dels recursos i, per tant, accessible a la població amb menys ingressos econòmics, és un clar exemple de la voluntat de fer de la cultura un patrimoni compartit per totes les persones. En l'àmbit educatiu, hi ha una àmplia oferta de serveis que permet a tots els nens i nenes, independentment del seu origen, gaudir d'activitats lúdiques i culturals en horari escolar i extraescolar. La implicació dels professionals dels equipaments culturals municipals i la presència d'artistes en modalitat de residència o taller preferentment a les escoles que formen part de la "xarxa d'educació prioritària", són les principals línies d'aquesta política d'emancipació.

Es preveu que durant els propers deu anys arribin prop de 60.000 persones més a l'àrea metropolitana de Rennes. Com es prepara la ciutat i quin paper hi juga la ciutadania?

El creixement demogràfic de la nostra ciutat exigeix previsió i actuacions pertinents, sobretot pel que fa a infraestructures i serveis públics. La construcció d'una segona línia de metro que ha de connectar els barris de la ciutat d'est a oest és un dels projectes estructurals d'aquesta dècada. El Consell de Mobilitat permet fer una planificació concertada i coherent. L'Oficina del Temps és un altre organisme que ens ajuda a comprendre les transformacions urbanes i a dissenyar serveis que s'adaptin a aquests canvis. D'altra

editorial

I és, encara, un espai simbòlic de síntesi de valors, codis, costums i patrons d'interdependència social. És un lloc de representació de la comunitat, on aquesta s'expressa i fa sentir la seva veu. És, així mateix, un indicador de la qualitat democràtica de la societat, atès que en aquest espai es fan visibles els seus avenços i les seves imperfeccions: la llibertat, la diversitat i la solidaritat al costat, però també, de la pobresa, la segregació, la violència, etc.

Us convidem a debatre sobre totes aquestes qüestions amb experts de reconegut prestigi internacional i amb homòlegs d'altres ciutats en el XIV Congrés Internacional de Ciutats Educadores, que se celebrarà a Rosario (Argentina) de l'1 al 4 de juny de 2016. I us animem a compartir amb nosaltres polítiques actives construïdes amb la complicitat i el compromís del conjunt de la societat per tal d'enfortir la cohesió social i la convivència; iniciatives que promoguin l'apropiació, el manteniment i la revitalització de l'espai públic; polítiques inclusives que donin resposta al repte de la igualtat i que il·lustrin les transformacions que es poden aconseguir mitjançant l'educació i la cultura al servei de la cohesió social. Us hi esperem!

Secretariat de l'AICE

c/ Avinyó 15, 4ª planta
08002 Barcelona
Tel. + 34 93 342 77 20
Fax. +34 93 342 77 29
E-mail: bidce@bcn.cat

banda, en el programa local d'habitatge es preveu la construcció de 1.500 nous habitatges a l'any.

La implicació de la ciutadania en aquests canvis urbans és una de les claus de l'èxit dels projectes engegats. Els consells ciutadans i les altres instàncies participatives tenen un paper fonamental a l'hora de recollir les opinions, idees i propostes dels habitants de cada barri. Finalment, afegir que les normes per a l'adjudicació d'habitatges socials a Rennes, compartides pels diferents promotors i les institucions competents en la matèria, són el resultat de la voluntat de transparència i de justícia social i actualment gaudeixen d'un ampli reconeixement a escala estatal.

Per a més informació: www.edcities.org

experiència

Nous espais i formes d'aprenentatge a Andong

Andong està situada a la província de Gyeongsang del Nord, a la República de Corea, i compta amb una població de 167.068 habitants. Amb els anys, el municipi s'ha convertit en un centre de turisme i cultura i és també el centre comercial d'una regió principalment agrícola.

L'accés a l'educació permanent és un indicador directament vinculat a l'índex de felicitat de les persones, i en base a aquesta evidència es van crear els Centres d'Aprenentatge Felíç. Aquests equipaments tenen la particularitat d'oferir una nova filosofia de servei: les activitats han de ser entretingudes i amenes, que ajudin a combatre l'estrès i proporcionin un ambient distès que incideixi positivament en el benestar de les persones.

Per tal que totes les persones tinguin l'oportunitat de formar-se al llarg de la vida a través d'aquest nou concepte, l'Ajuntament d'Andong ha creat nombrosos centres d'aprenentatge felíç a diferents barris de la ciutat.

L'any 2014, l'Ajuntament i l'Hospital d'Andong van obrir un Centre d'Aprenentatge Felíç en el mateix hospital. Així, els pacients ingressats, els seus familiars i visitants externs poden participar d'aquest tipus d'activitats, cosa que

contribueix a millorar el seu estat emocional i físic.

L'Hospital d'Andong és el principal hospital de la província. Va ser inaugurat l'any 1982 i té una població fluctuant diària de 1.500 persones. El centre d'aprenentatge de l'hospital ofereix diversos tallers en funció de diferents paràmetres (infants, persones grans, dones embarassades, etc.) i posa a disposició dels usuaris equipaments i noves formes d'accedir a la formació, alhora que els proporciona la possibilitat de conèixer i relacionar-se amb altres persones i de gaudir de les activitats que el centre té programades.

Algunes de les activitats que es realitzen són: tallers de manualitats, d'educació nutritiva i manipulació d'aliments, etc. dirigits a pacients joves i als seus familiars; tallers de manualitats per a pacients de llarga hospitalització; tallers dirigits a dones embarassades, com ara la confecció de diversos productes per als seus nadons, l'elaboració dels quals és respectuosa amb el medi ambient; tallers de manualitats per a la gent gran amb l'objectiu que desenvolupin les seves habilitats motrius fines, etc. En el desenvolupament de les activitats s'utilitzen materials com ara fusta, paper, pintura, etc., a més de materials reciclats.

Els pacients ingressats, els seus familiars i visitants externs de l'Hospital d'Andong poden beneficiar-se d'activitats i tallers que contribueixen a millorar el seu benestar emocional i físic.

Així mateix, s'organitzen exposicions dels treballs realitzats pels pacients en els diferents tallers, i diverses representacions (espectacles de màgia, actuacions musicals amb instruments tradicionals, etc.), a més de conferències sobre temes d'interès.

Aquesta iniciativa ha demostrat exercir nombrosos efectes positius en el tractament dels pacients, ja que contribueix a reduir el seu estrès i els brinda noves oportunitats després del seu internament a l'hospital.

**presenta: Ajuntament d'Andong,
Departament d'Educació Permanent**

**contacte: Sr. Chekyoung Jin, coordinador
e-mail: loveandong@korea.kr**

saps que...

★ Amb la voluntat de donar a conèixer el XIV Congrés Internacional de Ciutats Educadores entre els governs municipals argentins i la societat civil de Rosario, s'organitza al Jardín de los Niños d'aquesta ciutat una jornada precongés de ponències i debats coincidint amb una nova sessió de reunions del Comitè Executiu de l'Associació.

★ Ja s'ha obert el període per a enviar experiències i fer la inscripció anticipada al XIV Congrés Internacional de Ciutats Educadores. Trobareu més informació al portal: <http://congresoaiace2016.gob.ar/>

★ El dia 30 de novembre farà 25 anys de la proclamació de la Carta de Ciutats Educadores. De llavors ençà, ciutats dels 5 continents s'han compromès amb el compliment dels principis de la Carta, que ja ha estat traduïda a 15 idiomes. Diverses ciutats organitzaran actes de celebració.

★ La ciutat de Torí organitzarà, del 13 al 15 de novembre, un festival de l'Educació en el marc del qual tindrà lloc una reunió de la Xarxa Italiana.

★ L'Associació va participar en el II Congrés sobre Ciutats de l'Aprenentatge que es va celebrar a Mèxic D. F. del 28 al 30 de setembre.

★ La ciutat de São Carlos (Brasil) acollirà l'exposició "Ciutats Educadores: Accions locals, valors globals" del 25 d'octubre al 5 de novembre.

★ La III edició de la Conferència anual d'Educació de Setúbal, que va tenir lloc el passat 16 de setembre, va tenir com a tema central "La Ciutat Educadora. Un compromís de tothom".